

Churchill na obisku v Beli hiši - V Orientu stanje boljše

Načrti se sestavljajo za svetovno fronto

Churchill prispel v Washington v vsej tihoti. — Pri konferencah se baje namerava razdeliti svet v štiri vojna pozorišča. — Ameriki bo odkazan daljnji vzhod.

Washington, D. C. — Dalekosežni načrti, da "se porazi Hitlerizem preko celega sveta," se sestavljajo te dni pri predsedniku Rooseveltu v Beli hiši v konferencah, pri katerih sta voditelja dveh najmočnejših demokracij, namreč predsednik sam in angleški min. predsednik Churchill, glavni osebnosti.

Churchill je prispel v Washington v svrhu teh konferenc v vseh tihoti v ponedeljek zvečer. Priletel je iz Londona z aeroplanom in njegov prihod se je držal v taki uradni tajnosti, da so le najvišje osebe vedele zanj ter je bil za splošno javnost pravo presenečenje. Temu primeren je bil tudi sprejem na letališču "preprost, brez ceremonij, brez izkazovanja časti," kakor ga je opisal predsednikov tajnik Early. Vendar pa se je pripeljal Roosevelt na letališče, da pozdravi visokega posetnika.

Takoj isti večer sta imela Roosevelt in Churchill v Beli hiši razgovor, ki je trajal do 1. zjutraj. Drugi dan, v torek, popoldne se je vršila ponovna konferenca, na kar so imele slediti še druge, kajti Churchill bo ostal v Washingtonu preko božiča ter bo med tem časom gost v Beli hiši. Na božič bosta šla skupaj s predsednikom v cerkev, a v torek se še ni vedelo, katero si bosta v ta namen izbrala.

Kakor se pričakuje, se bo na teh konferencah med obema vodilnima osebnostima sestavil vojni načrt najdalekosežnejšega značaja, ki bo vključeval vse svetovne fronte. Da se bodo razpravljale vse podrobnosti vojne, se razvidi že iz tega, ko je Churchill pripeljal s seboj nič manj kot 80 raznih tehniških in drugih izvedencev. Brezdvomno se bo pri tem ustvarilo tudi skupno medzavezniško vojni poveljstvo ter se bo imenoval vrhovni poveljnik vseh zavezniških sil.

Kolikor se ugotavlja, se bo najbrž razdelil celi planet v štiri vojna pozorišča, ki bodo Evropa, bližnji vzhod in severna Afrika, severni Atlantik in končno Pacifik ter daljnji vzhod. Vojna v Evropi se bo bržkone še nadalje prepustila Rusiji; britanskim silam bo poverjen vojni teater na bližnjem vzhodu in v severni Afriki, kjer se udeležujejo že zdaj; enako bo tudi Atlantik pod britansko komando, do čim bo Amerika imela trdo nalogo, da doseže zmago nad osiškem na Pacifiku in v Orientu.

Se ena točka se utegne razpravljati na teh konferencah, namreč vprašanje Rusije. Res

INDIJA SE PRITOŽUJE

Voditelj pikro ožigosal britanske oblasti.

Bombaj, Indija. — Dasi so dale britanske oblasti nedavno izpustiti več tisoč indijskih voditeljev, si jih s tem še nikakor niso pridobile in ne morejo pričakovati pravega sodelovanja od njih. Značilna je v tem oziru izjava Pandita Nehru, predsednika glavne indijske stranke, enega izpuščenih voditeljev. Pikro se je izrazil, da se britanska vlada upa, govoriti o moralnih in duhovnih vrednotah, dočim je pokazala, da jih ona sama ne poseduje niti v vojni, niti v miru. Indija drži v spominu, je dejal, zadnjih 150 let britanskega gospodstva; edino s popolno izpremembo svoje politike si bo mogla Anglija pridobiti simpatije vzhodnih narodov.

PRIPOROČILO, DA SE UVEDE SPOŠTOVANJE "LETNI ČAS"

Washington, D. C. — V senatu je zadnji ponedeljek stal senator Downey iz Cal. resolucijo, da se naroči predsedniku Rooseveltu, naj uvede za celo deželo nemudoma takozvani "varčevalni čas," namreč, da se čas pomakne za eno uro naprej, kot je bilo doslej v običajni poletni. Priporočilo samo sicer ni zadelo na posebno opozicijo, vendar pa se je povedalo senatorju, da ni prav, da bi kongres sprejemal resolucije, s katerimi bi naročal predsedniku kaj ima storiti. Pričakuje pa se, da bo ta varčevalni čas bržkone odložen, zlasti še, ko je predsednik že pred šestimi meseci izrazil kongresu to priporočilo.

PREDSEDNIK PODPISAL REGISTRACIJSKI ZAKON

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je v ponedeljek podpisal in s tem uzakonil predlog, pa katerem se bodo morali registrirati vsi moški od 18. do 64. leta. Pričakuje se, da se bo pričelo registriranje prihodnji mesec in se ne bo vršilo za vse istočasno, marveč po starostnih skupinah.

je sicer, da ima Rusija trdo delo na svoji zapadni fronti proti Nemčiji, toda čimdalje glasnejše se izražajo nade, da bo sodelovala tudi v Orientu, namreč, da prične vojno z Japonci, ali pa vsaj, da dovoli, da ustanovi Amerika na njeni zemlji letalska oporišča.

NAZNANILO NAROČNIKOM

Zaradi božičnega praznika bo izostala petkova številka našega lista.

NOVO LETO PROGLAŠENO ZA DAN MOLITVE

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je zadnji ponedeljek proglasil novoletni dan za dan molitve. V svojem proglasu se je izrazil, da imamo sicer zaupanje v svojo deželo, v svojo ljubezen do svobode in v svojo dediščino junštva, vendar pa, da je naša moč jačja, ako nas Bog podpira. V to svrhu je določil prvi dan leta 1942 "kot dan molitve, dan, da prosimo odpustitve za naše pogoške v preteklosti, da se posvetimo nalogam sedanjosti, da prosimo Boga pomoči v bodočih dneh."

PREBIVALCI OB ZAPADNI OBALI VZNEMIRJENI

Chicago, Ill. — Znana igralca Lillian Gish je na svojem potovanju iz Kalifornije v New York napravila zadnji ponedeljek v tujakšnjem mestu kratak postanek, med katerim je povedala o razmerah ob zapadni obali. Kakor pravi, je prebivalstvo ob Pacifiku v stalnem strahu pred zračnimi napadi. Zato pa se tudi umika od tamkaj v notranjost, no dežele v tako velikem številu, da si je težko rezervirati prostor na vlakih, ki vozijo iz Kalifornije proti zapadu. Ponoči so mesta zatemnjena in malokdo si upa po 6. uri iz hiše.

ODHAJA ZARADI SRČNE NAPAKE, PRAVI BRAUCHITSCH

Berlin, Nemčija. — Dosedanji vrhovni poveljnik nemške armade feldmaršal von Brauchitsch je izdal na armado proglas, v katerem se je izrazil, da je on sam prosil Hitlerja, naj ga razveže njegovih dolžnosti, in sicer zaradi oslabelega srca. Povdarjal je pri tem, da je on vodil armado skozi štiri leta, in da ta leta vsebujejo za Nemčijo "mnogo največjih zgodovinskih dogodkov in za armado največje vojaške uspehe." "Führer," ki je prevzel zdaj vrhovno poveljstvo, "nas bo vodil do zmage," je dostavil maršal.

Japonci zadeli na trd odpor na vseh bojiščih

Na Malaji Britanci ustavili japonsko prodiranje. — Brambovci v Hongkongu vrgli napadalce nazaj. — Amerikanci na Filipinih izjavili Japoncem uspeh.

KRATKE VESTI

London, Anglija. — Oblagani brambovci Hongkong kolonije so še vedno v radio zvezi z Londonom in Chungkingom, kot se je v torek razodelo. Zveza se vzdržuje s pomočjo skrivnih radio postaj, in sicer dvakrat na dan.

Istanbul, Turčija. — Iz bolgarske prestolnice Sofije je prišlo v ponedeljek poročilo, da bo od tamkaj prispel v Turčijo v petek ameriški poslanik Earle z deveterimi drugimi Amerikanci. Bolgarija je, kakor znano, v vojnem stanju z Ameriko.

London, Anglija. — Iz nekega vira se je izvedelo, da je bil ruski maršal Vorosilov imenovan poveljnikom sovjetskih sil na daljnem vzhodu. Vorosilov je bil prej poveljnik na severnem delu fronte in je tudi organiziral obrambo Leningrada.

OB ZAPADNI OBALI PREGANJAJO PODMORNICE

San Francisco, Cal. — Vzdolž pacifiške obale so na neutrudnem delu mornariške in zračne patrulje, da izsledijo podmornike, ki so izvajali napade ob kalifornijskem obrežju na ameriške tovorne ladje že od 11. decembra naprej. Napadene so bile na ta način štiri ladje, toda podmornikom se je z zig-zag vožnjo v vsakem slučaju posrečilo pobegniti.

SENAT ODOBRILO OJAČENJE MORNARICE

Washington, D. C. — Brez vsake debate je senat zadnji ponedeljek odobril in poslal poslanski zbornici predlog, da se število moštva v mornarici zviša od sedanjih 800.000 na 500.000. Marinarski korpi pa se ojačajo od 60.000 mož na 104.000.

London, Anglija. — Po poročilih, ki so prispela v torek, je položaj britanskih sil na daljnem vzhodu nekoliko bolj ugoden, in sicer na vseh frontah.

Na malajskem polotoku, pravijo poročila, so Britanci ustavili prodiranje japonskih čet in jim prizadele težke izgube. Britancem so se tamkaj pridružile tudi čete nizozemske vzhodnoindijske armade. V Hongkongu se je situacija tudi toliko izboljšala, da japonska poročila sama priznavajo, da britanske obrambne sile nudijo silovit odpor. Na neki točki so bili Japonci celo vrženi nazaj in upanje se je izražalo, da bo Britancem mogoče držati to važno strateško mesto.

Na ameriškem bojišču, namreč na Filipinih, so naleteli Japonci tudi na trd oreh. Od tamkaj se namreč poroča, da so se ameriške in filipinske čete z vso silovitostjo vrgle na tiste japonske skupine, ki se jim je posrečilo, da so pristale na otoku Luzonu, ter so jim onemogočale doslej vse nadaljnje uspehe.

OBROČI SE BODO DAJALI LE NA IZKAZNICE

Chicago, Ill. — S 5. januarjem stopi iz veljave sedanja prepoved federalne vlade, da se gumijasti obroči za avtomobile sploh ne smejo prodajati, toda od tega dne dalje bo nakupovanje obročev strogo kontrolirano. V tujakšnjem mestu, in po drugih mestih bržkone enako, se bodo ustanovile posebne postaje, katere bodo izdajale dovoljenja za nabavo novih obročev. Dovoljenje pa bodo dobili le tisti, ki bodo pokazali, da so njih obroči že v skoraj neuporabnem stanju. Trgovino z obroči za truke pa bo imel v rokah posebni državni obrambni urad.

Vesti o domovini

Kakor se poroča iz Kaire, v Egiptu, je veliko število dobrovoljcev Slovencev iz Primorske, vstopilo v novo jugoslovansko vojsko, ki se sestavlja na daljnem vzhodu.

Primorski Slovenci dobrovoljci jugoslovanske vojske

Kairo, decembra (JCO) — V novo jugoslovansko vojsko, ki se sestavlja na daljnem vzhodu, je stopilo 4. avgusta pod zastavo veliko število dobrovoljcev Slovencev, ki so se z navdušenjem prijavili s svojimi brati Srbi in Hrvati, da s svojimi deli in svojimi življenji doprinesejo delež k osvoboditvi domovine Jugoslavije.

Sprejem je bil posebno slavnosten. Slovenski dobrovoljci so bili sijajno postrojeni v razviti črti. Zastopnik poveljnika operativnih čet, pehotni podpolkovnik g. Miloje Dinič je v spremstvu načelnika štaba, generalštabnega majorja g. Pavla Novakovića sprejel poročilo od pehotnega kapetana g. Vladimira Toškovića. Podpolkovnik Dinič je predstavil poveljnika šole generalštabnega majorja g. Vladimira Perića in pehotnega majorja g. Danila Zobeneca ter druge gg. častnike v taborniku.

Potem je spregovoril poveljnik gardnega bataljona, generalštabni major g. Živan Knežević, ki je imel sledeči ognjevit nagovor:

"Dragi bratje Slovenci, Po tolikih stoletjih suženjstva smo, glejte, spet svobodni in pripravljeni, da skupaj s Srbi in Hrvati doprinesemo k osvoboditvi naše domovine Jugoslavije in ostalih še ne osvobojenih Jugoslovancev v Gorici, Trstu, Istri, Zadru, Koroški in ostalih delih, kjer žive naši bratje iste krvi.

Odrekli ste se dinastije, ki nikdar ni bila vaša in ki se je ponizala tako zelo, da se je sprijateljila z mednarodnimi razbojniki in ubijalci kakor Pavelić — da bi prišli pod žezlo vaše, narodne, slavne in viteške dinastije Karadžordževićev.

Odrekli ste se tuje države, v kateri vlada druhal fašističnih samosilnikov in izkoriščevalcev, ki celo svoj lastni narod — italijanski — smatra za kup sužnjey brez pravic, da ne govorimo o vas, bratje Slovenci, ki ste desetletja umirali po koncentracijskih taboriščih ali pa bili poslani v borbo za tujo svobodo in tuje gospodstvo, — danes pa prihajate v sestav naše jugoslovanske domovine, v kateri se osebnostna svoboda in svoboda vesti cenite nad vse.

Odrekli ste se italijanske vojaške zastave, ki v svoji zgodovini nikdar in nikjer ni zaznamovala eno samo zmago, temveč povsod same poraze, sramoto in bežanja — in prišli pod slavno, nikdar premagano, junaško in nesmrtno zastavo kraljevine Jugoslavije, ki je po vsem svetu pošela slavo Jugoslovancev in desetletja

prinašala slavo našemu orožju na bojnih poljih Balkana. Čast te junaške zastave, brez madeža na sebi, brani danes v gozdovih zaslužene Srbije 75.000 Srbov ter vrste grob pri grobu, med tem ko črna ogrinjala naših mater vedno bolj zastirajo naša mesta in naše vasi. Srbi, ki se danes bore po gozdovih zaslužene domovine, ki so vedno visoko dvigali luč svobode, se bore za vse Južne Slovence, so branik za osvoboditve in zedinjenje Jugoslovancev. Tudi vi, Slovenci, ste prišli braniti čast te jugoslovanske nepremagljive zastave, skupaj z nami, do jutrišnjega dne, ko se bomo kot osvoboditelji vračali v našo zasluženo domovino.

Grobovi Slovencev, pobitih v letih in grobovi naših slavni divizij, ki so jih izkopali nemški, bolgarski, madžarski in italijanski tanki bodo morda še vedno tam, če se vsi moško zavzamemo in z vero v Boga in kralja krenemo kot junaki, da osvobodimo naše trpeče in tlačene brate.

Pri tem našem prvem srečanju vas sprejemamo z razširjenimi rokami in z odprtim srcem, srcem, ki je vedno z vznemiranjem utripalo za naše zaslužene brate v Trstu, Gorici, Istri in Zadru.

Kot poveljnik vašega bataljona vam naročam: ljubite in spoštujte se med seboj, bodite poslušni in disciplinirani, ljubite svoje predstojnike in vedno brez obotavljanja hodite za njimi — častniki, kajti znali vas bomo popeljati po moških in junaških poteh nesmrtnih slave, ko bo prišla ura osvoboditve naše domovine. Tako je bilo včeraj, tako bo tudi jutri.

Po Kosovu l. 1389, po drugem Kosovu, albanski Golgoti leta 1915, ter po tretjem Kosovu, našem porazu po 27. marcu, je postala naša čast še večja in večje naše junštvo, naš ugled v svetu ter nesmrtna herojska slava na bojnih poljih je postala večja, močnejša in bolj poznana. Po teh Kosovih poljih je naša domovina vedno vzniknila močnejša, bolj trdna in bolj velika. Tako je bilo včeraj, tako bo tudi jutri.

Zato pa, postrojeni in tem prvemu bataljonu Kraljeve garde, dvignite visoko glave in bodite ponosni, ker boste osvoboditelji naše jugoslovanske domovine! Naše matere in žene ter naši otroci in naše sestre imajo vse razloge, da tudi oni visoko dvignejo svoje glave in otrejo solze, kajti ura osvoboditve za vse brate Slovence, Hrvate in Srbe se z vsakim dnevom vse bolj bliža.

Končavajoč te besede, junaki, vam kličem, naj naše (Dalje na 4. strani)

AMERIŠKA POSEST NA PACIFIKU



Pogled na mali ameriški otok Wake Island, ki leži na Pacifiku, kakih 1000 milj daleč od Japonske. Kakor druge ameriške posesti v Orientu, je tudi ta otok občutno trpel med prvimi japonskimi napadi.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljko in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$7.00	For one year \$7.00
Za pol leta 3.50	For half a year 3.50
Za četrt leta 2.00	For three months 2.00
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrta dopoldna. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Situacija na Daljnem vzhodu

Situacija na Daljnem vzhodu za enkrat ni preveč rožnata, ne za Anglijo, ne za Ameriko. Dejanska resnica je takšna, da bi pred njo zakrivali oči. Hongkong, važna angleška luka na južnem obrežju Kitajske je v nevarnosti. Ista usoda grozi najvažnejši angleški postojanki na Daljnem vzhodu Singapore.

Res je, sovražnost, ki se je izbruhnila in ker so zahrbtne napadalec skrbno in skrivno pripravljali napad je inicijativa na njihovi strani. Kako dolgo bo, pokaže bodočnost. Škoda pa je že to, da je inicijativa na strani sovražnika in kaže, kako slabo smo bili pripravljeni Amerikanci in Angleži v Tihem morju. Imamo moderno orožje in dosti istega tudi, toda napad je nas zalotil tako nepričakovano, da je res za obžalovati.

Angleška poročila so govorila o utrjenih pozicijah na malajskem polotoku. Pa so se Japonci vsuli od več strani na malajsko obalo in zdaj prodirajo doli proti Singapore. Amerikanci se bolj uspešno branijo na Filipinih in kažejo junaštvo. Napade odbijajo in zadajajo Japoncem občutne udarce.

Kitajci v zaledju, v notranjosti Kitajske se nikamor ne zganijo. Neka pomoč je prihajala skozi Burmo zadnje dve leti in nekaj orožja bi Kitajci le morali imeti, pa ni nobene prave kaj uspešne akcije. Ako Japonci ne bodo naleteli na odločnejšo obrambo, jim ne bo težko doseči, kar nameravajo. Japonci so zvit in temeljito pripravljeni nasprotniki, s čimer morajo demokratične dežele računati, če hočejo, da ne bodo ob vsakem koraku doživljale razočaranja.

Nenadni napad v Tihem morju je napravil veliko škodo. Dosegel pa je nekaj, kar bi drugače ne dosegla nobena druga prizadevanja, namreč to, združil je vse elemente med nami v Ameriki, ki so prav do včeraj trdili, da za Ameriko ni nevarnosti, da bi bila napadena in so kritizirali vsakega, ki je svaril pred nevarnostjo. Zdi se, da ni bilo dosedaj razun dalekovidnega in skrbnega predsednika Roosevelta prav dosti mož na vodilnih mestih, ki bi evidevali nevarnost, katera se je približevala dan za dnem deželi.

Iz tega razloga, ker so bili na mnogih vodilnih mestih dosedaj le sami apizerji, ki niso verovali, da je Hitler, Mussolini in zvit Japonec tako nevaren in zahrbtn kakor je, je bilo tudi tako nezadostno pripravljena obramba na mnogih točkah. Angleži so namigavali o nepremagljivosti raznih postojank, kot Singapore, itd. Postavljali so se Nizozemci in drugi, pa zgleda, da menda se vsi le na Strica Sama zanašajo, da jih ta očuva pred Japoncem.

Borba na Daljnem vzhodu nikakor ne bo igrača. To bi bili morali Angleži vedeti in razumeti že davno, ne pa to še le sedaj spoznavati. Stara angleška politika, hrani svoje moči za nazadnje in glej, da jih boš imel nazadnje, je bila morda dosedaj pravilna. Toda v vseh prejšnjih borbah ni šlo nikdar tako direktno za tem, da se zruši britanski imperij, kakor gre v sedanji borbi, v kateri je osredotočen ves boj le v to smer. John Bull pa se zdi, da je v tem slučaju čudno političen, ali je pa že toliko izmučen, da nič kaj uspešnejšega ne more pokazati in se zanaša le na druge. Angleži bi morali vedeti, da bojna fronta v Rusiji je za Angleže prav tako važna, kakor njihova v Libiji, ob rokavskem kanalu, ali pa na Daljnem vzhodu. Zato bi Angleži morali pokazati kako aktivnost, ko je bila borba vroča v Rusiji, ne pa le gledati, da se drugi tepejo, sami pa le politizirajo in operirajo le z besednimi boji.

Osiščne sile so dosedaj dovolj jasno pokazale, kaj je njih namen. Zavojevati hočejo ves svet. Upamo, da se jim to niti malo ne posreči. Ampak zakaj ne bi demokratične velesile gledale tudi v naprej. Strategični oziri zahtevajo, da bi Angleži udarili vred s prostimi Francozi na Dakar in druge postojanke in jih zasedli predno bodo poskusile osiščne sile stopiti tja. Vojna strategija to zahteva. Ali ne bo borba toliko težja, če bodo važne postojanke padle sovražniku v roke? Zakaj ne seči po njih, predno dobi take skušnjave sovražnik?

Gospodarsko in vojno politiko demokratičnih držav je čas, da se temeljito revidira in usmeri tako, da bo med zavezniki več enotnosti, več tesnega sodelovanja, potem bo kaj uspehov. Dosedaj smo vodili slabo politiko. Ta dežela je n. pr. prodajala železo, olje in drugi material Japonci dolga leta, ki so to blago uporabljali za oboroževanje in se zdaj najbrže z našim materialom, ki smo jim ga prodajali, bojujejo proti nam.

Yes, hudo smo zaverovani v business, ampak spoznati bi bili morali že dolgo dolgo, da business ni vse, posebno pa ni dober, če ga ne vodi dobra previdnost.

Situacija ni rožnata, ampak čisto temna pa tudi še ni. Demokratične dežele imajo še vse ugodnosti, samo treba je dobre previdnosti, pa nastopati pravočasno, kadar so ugodni momenti za nas in ne čakati, da drugi preje vrže zopet kamen v nas.



ŠE EDEN, KI SE IZRAŽA O "BARAGOVJI PRATIKI"

Eveleth, Minn.
Novost! novost! — Zmiraj nekaj novega. — I no, pa kaj mislite da je novega? Pred kratkim je zagledala luč sveta "Baragova Pratika". — Ravno kar sem jo prejel iz knjigarne Amer. Slovenec in ko pišem te vrstice, ista leži pred menoj.

Ne bom jo opisoval, kakšna je, zato ker ste njen opis lahko že videli v listu Amer. Slovenec z dnem 16. decembra v uredniškem članku ter v dopisu izpod peresa Mr. Antona Grdine iz Clevelanda, Ohio. K temu bom le to dostavil, da je nova in prva "Baragova Pratika" mojstersko izdelana in tiskana na finem papirju v dveh barvah.

Dosedaj smo dobivali Pratik iz stare domovine, katera je bila v starem kraju res nekako kmečko hišno glasilo in obrednik, kot piše Mr. Grdina. Torej, nekakšna pravila, po katerih se je slovenski kmet vestno ravnal. Pa, tega letos ni. Smelo rečem, da Italijani to zabranjujejo — in pa tudi, kaj se pa polentariji razumejo na slovensko pratiko, tiskano v "barbarskem jeziku".

(Po njih mnenju je namreč naš jezik barbarški). — Ker tega letos ni, je pa PRATIKA izšla v naši novi domovini pod imenom "Baragova Pratika", ki je vse lepša od starokrajških in vse bogatejša v vsebini. Prijatelji PRATIKE, ne odlašajte! Zaloga je omejena. V pismu priložite 30c v znakah in naročite jo še danes naravnost iz Knjigarne Amer. Slovenec. Rojaki iz Eveletha se pa lahko oglasite na spodnjem naslovu. Imam jih par ducegov.

Naročniki Amer. Slovenca na Evelethu, prosim, da mi oprostite, kateri še niste dobili stenskega koledarja. Mi pač čas ne dopušta za vse naenkrat. Dobili ga boste gotovo. Dostavil ga bom vsakemu naročniku osebno v hišo in istočasno imejte pripravljenih še 30 krajcarjev in dobili boste krasno knjižico v obliki Baragove Pratique.

Vsem naročnikom Amer. Slovenca pa končno želim prav vesel Božič ter srečno in blago novo leto 1942.

Joseph Rakovec, zastopnik

OPOZORILO ROJAKOM V NORTH CHICAGO IN WAUKEGAN

North Chicago, Ill.

V prvi vrsti prosim čitatelje oproščenja, ker ne bom poročal glede delavskih razmer, pač pa o zelo resni zadevi. Dne 15. decembra sta naša spoštovani g. župan John P. Dromey in naš splošno čislani rojak policijski načelnik Jacob J. Novak, opozorila vse mestne zastopnike v mestni zbornici, da sta dobila nalog od našega sosedu Admirala Downesa iz Great Lakes, da naj dasta aldermanom nalog, dobijo gotovo število zanesljivih državljanov, kateri hočejo služiti kot stražniki v slučaju zračnega napada od sovražnika.

Izkušnje in priprave za ta-

BOŽIČ V VOJNEM ČASU

(M. Blai)

S tesnobo v srcu danes svet priča božičnih praznikov. Božični prazniki, oznanjevalci miru pa bodo praznovani med sovražstvom, zavistjo, jezo, blodnjah zla, med vojsko in morijo brez konca in strahotnem pomanjkanju ljubezni med človeštvom. — Tesno je nam pri srcu, ki pa še ne okušamo polne grozote vojne, kaj šele s tistimi, ki so v vrtincu te morije. Naša katoliška Slovenija, ki se je vsako leto tako praznično pripravila za sveti Božič. Ko so zvonovi in zvezdice zamigljale na nebu. Tedaj je cela slovenska zemlja začutila blagoslov svetega večera. Postavili smo jaslice — kako so bili obrazi pastirkov veseli, sv. Jožef v sreči ni vedel kam bi položil roko; Marijin obraz poln rajske sreče in lepote, božje Detece pa je bilo tako ubožno in neboljše. — Mama so rekli: Otroci, nocoj prižgite tri svečke pri jaslicah, eno za srečo in mir, eno za rajne pokojne iz te hiše, eno za ata v Ameriki. Stori sli s posebnim željo, da bi nocoj ata nenadno stopili med nas, prišli domov iz te, po naših mislih tako strašne tujine.

Baklje so se zasvetile po hribih kakor kresničke ob Kresu; ljudje so prihajali od daleč v dolino k polnočnici. — Rahlo so pritrkavali zvonovi v tiho noč, kakor da ustnice šepetajo kažipot ljudem po nevarnih potih v dolino.

Zarja božičnega večera se je razgorela, smrečje se je zganilo, kos je prislunil, ko je množica vernikov prispela mimo grmicevja. Rimska cesta se je razširila, kot da so se nebesa odprla — morda se angeljci odpravljajo na betle-

ke napade se bodo v kratkem vršile za mesto North Chicago in za druge bližnje naselbine in sicer bodo gotove tovarniške pisčalke naznanile kdaj bo ta čas. Vsak bo pa gde tega poprej obveščen potom časopisov in domačih stražnikov. Ob enem času, ko boste slišali to naznanilo, naj vsak v svojem domu ugane vsako luč, niti sveč, niti žveplenk naj se ne rabi v onem času. Želja je, da bo popolnoma temno po cellem mestu. Oni, kateri bi se v istem času vozili po mestnih ulicah, naj zapeljejo svoj avto na stran ceste in luči takoj ugasnejo. Nobene luči ne sme biti v cellem mestu, ker vojaški zrakoplovi bodo fotografirali mesto v tem času in s tem bodo videli, kako smo ta ukaz izvršili. — Torej dragi rojaki in rojakinje, prosim vas in prepričan sem, da se boste Slovenci vsi skazali z vašim sodelovanjem kot prvi med vsemi drugimi narodnostmi, da boste izpolnjevali ukaze, ki so namenjeni v vaše dobro.

Zastopniki in stražniki za North Chicago so za prvi ward sledeči: John Lubeck, J. Bezek, Anton Jeffers, J. Jackett, J. Potocky, Frank Ogrin Sr., Joseph Češnik, Frank Zupec, Joseph Zorc, F. Mrlak, Mike-

Gregas, Avgust Cepon, Andrew Cepon, Math Ivanetich, M. Banko, J. Chamernick, John Mesec in Matevž Slana ter Matevž Kirn. Ti možje bodo pazili, da se bo ukaz točno izpolnil v vsakem okoliščju. To je vse v vašo varnost, za morebitne slučaje pozneje. Kdor bo kršil te ukaze, bo naznanjen na pristojno mesto. — Torej Slovenci v North Chicago in Waukeganu pozor. Gotovo je, da bodo to same vaje, torej se ni treba prestrašiti, vendar je pa bolje, da se za slučaj sile pripravimo. Morda nam še vse prav pride. — Na južni strani našega mesta je odgovor vsakemu, zakaj da je tako silno važno, da se v našem okraju najprej in najbolj pripravimo. — Vsakdo naj junaško in pogumno izvrši kar je potrebno in kar se od vsakega dobrega ameriškega državljana pričakuje in ob koncu bomo vsi videli, kaj se bo celemu svetu pokazalo z našim složnim delovanjem v vseh ozirih.

Želeč vsem vesele praznike in srečno novo leto vas pozdravljam!

Math Slana, Sr., alderman 1. ward

"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

AMERIKANSKI SLOVENEK

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Nesreča nikoli ne počiva

Milwaukee, Wis. — Pred tedni je bil pobit z avtom rojak Frank Mattias iz 4014 W. National Ave. Par tednov je bil v bolnišnici, sedaj se pa nahaja doma pod zdravniško oskrbo. Njegovo stanje je precej slabo, ker ima zlomljeno nogo v stegnu in trpi hude bolečine. Nesreča se je zgodila blizu njegovega doma. Nesrečo je povzročil neki mladenci, ki nima ničesar, niti kare nima zavarovane, tako ga niti za odškodnino ne more ponesrečenec prijeti. — Bog mu da skorajšnjega okrevanja! — Prijateljski obiski mu bodo dobrodošli.

Poroka v New Yorku

New York, N. Y. — V soboto 27. decembra ob 4. uri popoldne se bosta v slovenski cerkvi sv. Cirila na Osmi cesti poročila Mr. Frank Starman iz New Yorka in nevesta Miss Anna Sršen, ki stanuje v Brooklynu, N. Y. — Prijatelji jima žele vso srečo in božji blagoslov v novem stanu!

Iz Južne Amerike

Buenos Aires, Argentina. — V bolnišnico se je morala podati rojakinja Antonija Zigon, kjer je bila operirana. Operacija se je posrečila. Omenjena je doma iz Štjaka na Krasu.

Še vedno bolan

Milwaukee, Wis. — Mr. Zokan je še vedno bolan, pa se mu zdravje polagoma obrača na bolje. On in njegova soproga se prirčno zahvaljujeta prijateljem za tolažbo in obiske v tej boleznj ter jima kličeja prirčni Broj plačaj za vse! — R. D.

Voščilo dolgoletne naročnice

Ely, Minn. — Vsem čitateljem, zlasti pa zvestim naročnikom Amerikanskega Slovenca želim vesele praznike ter srečno, mirno in milostno polno Novo leto! — Mary Oblak, dolgoletna naročnica in dopisovalka.

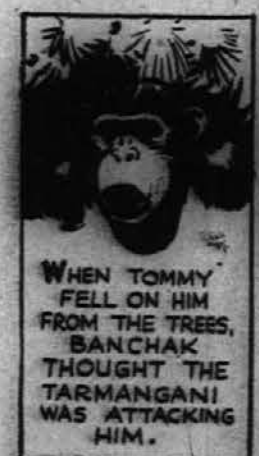
Božični Radio program

Chicago, Ill. — Slovenci v Chicagu bodo imeli priliko poslušati lep božični radio program s petjem in muzikalijo, ki se bo oddajal na božični dan 25. decembra ob 3:00 popoldne na WHIP postaji. Program je prirejen po g. Johnu R. Palandechu, katerega klasični in narodni programi se oddajajo vsako soboto preko cmenjene postaje. Med umetniki, ki bodo nastopili bodo: Prešernov kvartet, Miss Rose Arbanas in nadarjena sopranistkinja Miss Ann Beniger, priljubljena slovenska ljudska pevka. Poslušajte sami in opozorite svoje prijatelje, da naj poslušajo na božični dan ta lepi program na postaji WHIP.

SPRETNOST V BOJU Z MOČJO (355)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs



WHEN TOMMY FELL ON HIM FROM THE TREE, BANCHAK THOUGHT THE TARMANGANI WAS ATTACKING HIM.



WITH A FIERCE SNARL HE POUNCED ON THE TERRIFIED BOY.



TOMMY RESORTED TO THE WRESTLING TACTICS BY WHICH HE DEFEATED UGTOO.



BUT HIS SKILL WAS NO MATCH FOR THE SHEER WEIGHT AND POWER OF THE BEAST.



BANCHAK LOCKED HIS OPPONENT IN HIS HUGE-MUSCLED ARMS. ALREADY THE KILL-CRY TREMBLED ON HIS LIPS.

Ko je Tommy padel na Banchaka, je ta menil, da ga je napadel. Zato je divje planil na prestrašeno dečka.

Tommy se je zopet oprijel rokoborbe, s katero je bil premagal opico Ugtoo.

Toda njegova spretnost ni bila nič v primeru z močjo velikega Banchaka.

Banchak je prijel svojega nasprotnika z dolgimi močnimi rokami in že je bil divji klic zmage tukaj.

SLOVENSKI NARODNI KONGRES ODLOŽEN!

Državni department v Washingtonu ne odobrava političnih gibanj ameriških državljanov v prid tujezemskim državam.

Čikaški eksekutivni odsek pripravljalnega odbora za sklicanje slovenskega narodnega kongresa v Ameriki v prid naši stari domovini — odsek sestavljajo Leo Jurjovec, predsednik, Frank Zaitz, odbornik in Ivan Molek, tajnik — je na svoji seji dne 17. decembra soglasno zaključil, da predloži štirim zunanjim članom pripravljalnega odbora — ki so Joseph Zalar in Frank J. Wedic v Jolietu Marie Prislend v Sheboyganu in Janko N. Rogelj v Clevelandu — sledeče:

1) Slovenski narodni kongres v Ameriki, ki je bil sklican za 12. februarja 1942, naj se odloži za nedoločen čas, dokler ne pridejo druge razmere.

2) Pripravljalni odbor SNK naj ostane, pasiven seveda, da lahko obnovi delo za sklicanje kongresa, kadar pride čas za to.

Razlog za ta predlog je izjava državnega departmenta v Washingtonu, D. C., ki je bila objavljena takoj po napovedi vojne osišču in katera se v jedru glasi, da vlada Združenih držav ne vidi rada na svojih tleh političnih gibanj, ki imajo za svoj cilj osvoboditev te ali one države v inozemstvu in pri katerih sodelujejo ali jih celo vodijo ameriški državljanji, ker to cepi lojalnost prizadetih državljanov. Z drugimi besedami: ameriška vlada hoče, da so zdaj, ko je vojna, vsa dejanja in nehanja državljanov usmerjena na akcije za zmago Združenih držav, ne pa na politične akcije, ki se ne tičejo te dežele.

Zunanji člani pripravljalnega odbora so — nekateri telefonično in drugi pisмено — soglasno odobrili omenjeni predlog, ki je bil s tem sprejet. Razume se, da bodo člani pripravljalnega odbora pravočasno informirali svoje organizacije, da ni bilo druge poti kot odložiti kongres.

Pravilno je, da naša javnost izve, kaj je eksekutivni odsek SNK delal v dobrem mesecu — od 15. novembra do 17. decembra 1941 — svoje aktivnosti. Odsek je v tem času imel šest sej in je formalno povabil osemnajst slovenskih centraliziranih organizacij v Združenih državah na nameravani kongres; od teh je deset podpornih enot in zvez, osem pa je političnih in kulturnih organizacij, kakor se same označujejo. Poleg teh je bilo povabilo pripravljeno še za tri druge organizacije, a je čakalo zaradi pomanjkanja naslova. Povabljenih bi bilo torej skupaj 21 organizacij.

Sledeče centralizirane podporne organizacije so bile povabljene s pravico, da lahko pošljejo na svoje stroške vse svoje glavne odbornike po sklepu čikaške sklicateljske konference z dne 15. novembra t. l.: Ameriška bratska zveza, Društvo sv. Družine, Jugoslovanska podpora zveza Slova, Kranjsko-slovenska katoliška jednota, Progressivne Slovenke, Slovenska dobrodelna zveza, Slovenska narodna podpora jednota, Slovenska moška zveza, Slovenska ženska zveza in Zapadna slovanska zveza.

Sledeče centralizirane politične in kulturne organizacije so bile povabljene s pravico do dveh delegatov na svoje stroške: Baragova zveza, Cankarjeva ustanova, Jugoslovanski kulturni vrt (Cleveland), Jugoslovanska socialistična zveza, Prosvetna matica, Zveza društev Najsvejšega imena (Cleveland), Zveza kulturnih društev SDD (Cleveland) in Zveza slovenskih domov in Ohlu.

Sledeči tri organizacije bi bile še povabljene: Ameriško-jugoslovanska zveza v Minnesoti (politična), Franciskanski ko-

misarijat in Zveza slovenskih župnij.

Ako je še katera druga slovenska centralizirana politična ali kulturna organizacija v Ameriki, nam njeno ime in naslov doslej še nista znana.

Sklenjeno je bilo, da politične in kulturne organizacije z oddajenim sedežem lahko pooblastijo svoja dva člana v Chicagu ali okolici kot zastopnika, če si hočejo prihraniti na stroških.

Vse povabljene organizacije so imele čas do 1. januarja 1942, da postavijo svoje delegate in sporoče njih imena tajništvu SNK, ako se odzovejo povabilu. Prva in edina organizacija, ki je to storila do 17. decembra, ko je bil kongres odložen, je Zapadna slovanska zveza. Ta organizacija je imenovala tri člane svojega gl. odbora za udeležitev kongresa.

Posamezniki — "pisatelji, časnikarji in drugi intelektualci" po sklepu sklicateljske konference — bi bili povabljeni v prvi polovici januarja. V ta namen je odsek že sestavljal seznam in imel je že okrog 50 imen na listi.

Kongres bi se bil vršil v hotelu Morrison, W. Madison in S. Clark sts., v čikaškem downtownu, ki nam je obljubil zborovalno dvorano brezplačno, če se priglasi neko število (najmanj menda 50) delegatov za stanovanje v tem hotelu v teku zborovanja.

Bilo je prilično korespondiranja z zunanjimi člani pripravljalnega odbora SNK, ki so zahtevali pojasnila glede tega in onega v zvezi z vabljenjem, pa tudi z drugimi rojaki, ki so se zanimali za stvar in hoteli so vedeli to in ono. Vsem tem je tajnik točno in natančno odgovoril; prav tako predsednik.

Poleg tega se je odsek že bavil s sporedom in dnevnim redom kongresa, ki ga je imel predložiti zborovalcem v potrditev ali revizijo. V načrtu so bili najmanj trije referati, toda referenti še niso bili določeni.

Vsi stroški tajništva — pisemski papir, koverti in poština — so v tem času znašali \$10.73. Drugih stroškov še ni bilo. Prostor za odsekov se je v Slovenski delavski center, 2301 So. Lawndale Ave., poklonil brezplačno.

Izvršni odsek SNPJ je na svoji seji dne 17. decembra sklenil: Ker je SNPJ sprožila gibanje za slovenski narodni kongres, se čuti moralno obvezana, da pokrije te stroške. S tem je vse poravnano.

IVAN MOLEK, tajnik pripravljalnega odbora SNK.

SPOMENIK AMERIŠKI EDINOSTI



Gornji spomenik je bil odkrit v Chicagu 15. decembra, na dan, ko se je obhajala obletnica odobritve ustavne "liste svobodin". Spomenik stoji na prometni točki, namreč na ogle Wacker drive, Wabash ave, in State st., ter ima predstavljati simbol ameriške edinstva. V sredi stoji George Washington in njemu ob strani dva moža, ki sta mu finančno pomagala v njegovi vojni za neodvisnost, namreč na levi Robert Morris, na desni Haym Salomon. Spomenik je stal \$50.000 ter je prispevala to sveto organizacija Patriotic Foundation of Chicago.

TAJGA GORI!

(Dalje)

Naglo smo pobrali svoje reči, Parfjon, orjak po svoji postavi, si je svojih šest bodal pripravil za boj, midva, "civilista", pa sva si nabila samokrese. Ko smo za minuto obstali, da smo se oddehnili, smo tudi mi zavohali dim. "Salamenska reč," je zaklel Parfjon, "vrag naj ga vzame! Čisto blizu je. Zefir ga je bil odgnal od reke, zato ga nismo že v Medvedjem zavohali."

Vodnika sta naju silila, da naj prav brž pohitiva. Tako smo bili že čez pol ure tega naglega bega strahovito zdelani. Saj smo morali naprej, ne da bi pazili na trnjevo grmičje, ki nam je v divjem vrvežu zapiralo pot. Kmalu nam je tekla kri iz prenočnih ran, vendar nismo obstali, saj se je z vsakim korakom povečal tudi jedki duh v ozračju.

Ali bomo prišli skozi? Srce nam je burno utripalo, znoj nam je v potokih lil s čela, ranjene roke in noge so nas bolele, a morali smo naprej, če bi odjenjali, bi bila to smrt za nas.

Smrt — ki smo doslej občutili njeno bližino le po strahotnem molku v gozdu, po dimu, ki je že zastiral nebo in po vratu, ncsu in ušesih, — se je začela zdaj oglašati z neznanim, tisočglasnim zborom samih prestrašenih divjih zverí.

Med vsemi je bilo najbolj grozno slišati strahotni bas medvedov, vmes tuljenje volkov, zavijanje hijen in šakalov. Dozdevalo se je, ko da so že med nami.

Parfjon je opazil naše prepadene obraze, rekoč: "Ne bojte se! Med nami in zvermi je najmanj za uro dolga pot; preden pa bi prišle zveri do nas, moramo biti mi že pri reki. Precej široka je, a preplavati jo bomo morali, preden nas bodo zveri dohitile."

Nebo je od neizmernih jat ptičev postalo črno. Tudi ptiči so leteli k reki, da bi se rešili zgoče pripeke ognja, ki se je večal in večal. Ali ni bilo že prepozno za nas in za nje?

Grozeči, gosti dimasti oblaki, ki so nas zdaj zavili vase, in ki se je njih dušeci sopuh spojil z vsakršnimi izpuhi uničenega drevja, grmičja in živih bitij, so nam le potrdili, česar smo se tako bali. Za hrbtom smo imeli zverine, ki so bile v svojem strahu pred smrtno je bolj nevarne, pred nami so bile trnjeve gozdne ovijalke, ki so nam zastavljale pot, zdaj pa še ta nevarnost, da se zadušimo!

Ze smo si morali držati rute na ustih in smo dihali le skozi nos. Oči niso videle nič, tipajoče roke niso čutile nič, tavalj smo dalje ko slepci. Ali bomo dospeli do reke? In če bo-

mo prišli do nje, ali ne bo pregloboka in preširoka in bomo mogli čeznjo? Le nobenih vprašanj! Le naprej, dokler količkaj moremo!

Zmogli smo pa zmeraj manj. S bilo obupa je Kalistrat razsekaval zverženo in zmedeno grmičje, da nam je tako pripravljali pot. Rjovenje se je vedno bolj in bolj večalo. Ali so nam, bili medvedje in volkovi že za petami?

Tajga gori! Kolikokrat sem bil že slišal ti dve besedi, a šele zdaj sem razumel njun pomen. Zdaj sem vedel, kaj se to pravi!

Že smo zaslišali prasketanje in hrstljanje. Kako daleč je še do reke? Strahotno vprašanje naših zmedenih možganov! Tedajci smo začeli Parfjonov glas: "Ali gremo prav?" Bog nebeški, še kaj! Torej nam preti še nevarnost, da moramo zaiti v globinah gozda, iz katerega tudi brez požara in brez divjih zverí ne more nihče ven, če je sled izgubljena za njim!

Kalistrat je za hip obstal. "Prav", je nato odvrnil kot clovek, ki si je v svesti zmage. Srknil je zrak skozi nosnice in še dodal: "Vodo čutim."

(Konec prih.)

— Ko sedamo k zajutruku, kosilu ali večerji, naj nam stopijo pred oči ubogi reveži v stari domovini. Bog ve, ali imajo oni, kako skorjico kruha, da bi jo zavžili? Pomagajmo jim, abirajmo za nje prispevke!

SLOVENSKA ŽENSKA ZVEZA

Ustanovljena 19. dec. 1926 v Chicagu, Ill. Inkorporirana 14. dec. 1927 v državi Illinois

Duhovni svetovalec—Spiritual Advisor
Rev. Milan Slaje,
1709 E. 31st St., Lorain, Ohio.
Glavni odbor—Supreme Committee
Predsednica—President
Mrs. Marie Prislend,
1034 Dillingham Ave., Sheboygan, Wisconsin.
I. podpreds.—First Vice-President
Mrs. Frances Rupa,
19303 Shawnee Ave., Cleveland, O.
II. podpreds.—Second Vice-President
Mrs. Mary Coghe,
4517 Coleridge St., Pittsburgh, Pa.
III. podpreds.—Third Vice-President
Mrs. Mary Shepel,
5 Lawrence St., Ely, Minn.
IV. podpreds.—Fourth Vice-Pres.
Mrs. Frances Raspet,
305 Spring St., Pueblo, Colo.
V. podpreds.—Fifth Vice-President
Mrs. Mary Kocjan,
6 Ash St., Calumet, Mich.
Tajnica—Secretary
Mrs. Josephine Erjavec,
527 No. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajničarka—Treasurer
Mrs. Josephine Muster,
714 Raub St., Joliet, Ill.
Nadzornice—Auditors
Mrs. Mary Tomažin,
402 N. Cermak Rd., Chicago, Ill.
Mrs. Mary Ottonicar,
1110 E. 66th St., Cleveland, O.
Mrs. Mary Smotr Lenich,
609 Jones St., Eveleth, Minn.
Glavni odbor—Supreme Committee
urednica in upravnica "Zasje",
Prosvetni odsek—Educational Com.
Mrs. Albina Novak,
1135 E. 71st St., Cleveland, Ohio.
Mrs. Frances Ponikvar,
1030 E. 71st St., Cleveland, Ohio.
Mrs. Frances Sušel,
726 E. 160th St., Cleveland, Ohio.
Mrs. Anna Petrich,
2178 Burton St., Warren, Ohio.
Mrs. Emma Shimkus,
717 Fifth St., La Salle, Ill.
Svetovalni in poročni odsek—Adviser:
Board
Mrs. Agatha Dezman, predsednica
649 So. 29th St., Milwaukee, Wis.
Mrs. Anna Kamenec,
P. O. Box 767, Forest City, Pa.
Mrs. Rose Jerome,
214 Grant Ave., Eveleth, Minn.
Mrs. Agnes Mahovich,
9525 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Mrs. Olga Mirkovich,
2348 N. W. Roosevelt St.,
Portland, Ore.
Namestnica nadzornicam:
Josephine Seelye,
1232 Addison Rd., Cleveland, Ohio.

PRED SKLEPOM LETA!

Navadno si pred sklepom leta pokličemo v spomin razne doživljaje, katere smo doživeli med letom. Ako se nam vidi da se nam je posrečila ta ali druga deya, si obljubimo isto nadaljevati, ako pa nam katera stvar med letom ne uspe, si obljubimo v prihodnjem letu drugače si urediti naše življenje, sklenemo da bomo obrnili nov listič v knjigi našega življenja, kajti naše hrepenenje po nečem novim, po izboljšanju je pač v naši naravi.

Lansko leto ob tem času pred zaključkom leta, smo še srečno in veselo poslušali na radio dnevne novice, čitali smo v časopisu novice, kaj se dogaja v Evropi. Upali smo, da Amerika ne bo nikdar zapletena v vojno, grozote, katere povzročajo vojna so nas skrbele, vendar bili smo daleč stran od bojnega polja, in zato smo si šteli hvaležni Ameriki, kamor nas je usoda pripeljala, misleč da nam tu ne bo potreba nikdar okušati istega. Pripravljeni smo bili plačevati davek na davek, ako zamoremo s tem pomagati onim demokratičnim državam, katere so se borile za pravico in svobodo. V duhu smo blagorovali tudi naše domače v Sloveniji, kajti ob sklepu lanskega leta, še niso bili v vojnem vrtincu. Še jim je bilo dovoljeno preživeti v miru Božič, takrat se še sanjalo ni, da bodo čez par mesecev morali že okušati isto, kar so sosednje dežele.

Toda prišlo je drugače, komaj pred novim letom, privihral je zavraten sovražnik, ter napadel tako miroljubno deželo kot so naše Združene države. Ni mogel počakati vsaj še en mesec, da bi preživel praznike v miru. Sedaj pa, ko smo na isti poti kot naše dežele, ki se bore za demokracijo, je naše edino upanje v naše navdušene fante, ki se bodo borili za nas, da priborijo nam prejšnjo mogočo stalen mir, kakršnega je Amerika navajena imeti in ne samo nam, temveč celemu svetu, kajti vsak ima le upanje v našo svobodno deželo, da jo ona vodi in čuva.

Ob sklepu tega leta, se bo zaključila 15 letnica Slovenske ženske zveze. Dasiravno so hitro minula ta leta, vendar ako pogledamo nazaj tekmo 15 let, vidimo da je stopala Zveza z stopnice do stopnice kvišku, da je iz ene podružnice naraslo na 103. Iz enega tisočaka na \$111.000.00, iz prve članice do 12.800 članic. Danes si lahko z ponosom zre v prihodnost, kajti ženska ideja je dosegla svoj namen.

Petnajsto leto Zveze je bilo skozi vse leto jubilejno leto, pričelo se je z jubilejno kampanjo, v katero se je upisalo 1.325 novih članic. Vršil se je veliki Zvezin dan v Lemontu, kateri pravi namen je bil poleg romanja k Mariji proslaviti 15 letnico. Dalje se je vršil tudi veliki Field Day program v Euclid Beach parku v Clevelandu v mesecu septembru, vse z namenom da se to leto čim bolj proslavi. Opustil se je lansko leto redni assesment vsem članicam, leto pa mladinskim članicam ob priliki 15 letnice. Pričela se je nova slavnostna kampanja za mesec december, z namenom, da vsaka podružnica si pridobi v tem mesecu vsaj 15 novih članic. Po naselbinah med podružnicami so se vršile razne proslave, nastopali so razni krožki, kegljaške tekme, in pevski zbori. V Minnesoti na Evelethu se je vršil letos prvič Zvezin dan. Ako pogledamo nazaj ob začetku 15 letnice Zveze bomo videli sliko za sliko, razne doživljaje, ki so vse v ponos in reklamo naše organizacije.

Prvih 15 let so za nami, bili so vsaki članici v razvedrilo, in podporo v nesrečah. Kmalu bomo nastopili 16 leto naše organizacije, in ako hočemo da bodo naša prihodnja leta tako srečna in napredna kot so bila pretekla, potem nadaljujemo skupno za ta cilj, ne odnehajmo sedaj, ko smo dosegli tak uspeh v minulih 15 letih, temveč minula leta naj nas bodrijo še k nadaljnjemu delu, koliko lažje nam bo nadaljevati kar je po prvih težkih borbah bilo doseženo. Torej članice Slovenske ženske zveze od vas je odvisno, pojdite na delo takoj po Novem letu za novimi članicami. Ustanovite si nove podružnice tam kjer jih še ni, z novim navdušenjem stopimo na pot ob Novem letu za našo organizacijo.

Vsem članicam Slovenske ženske zveze in prijateljcem naše organizacije pa želim srečno in zdravo Novo leto. Ustanoviteljici SZZ Mrs. Marie Prislend, pa, ki je od ustanovitve do danes krepko stala pri vodstvu Zveze, ki se ni dala ustrašiti in ne ujeziti, da bi pri začetem delu odnehala ali popustila, ampak ji je Zveza bila več kot vse drugo, pa želim še mnogo zdravja, da ji bode še nadalje mogoče voditi našo organizacijo kot jo je v preteklih 15 letih.

JOSEPHINE ERJAVEC,
gl. tajnica SZZ.

Najnovejšo vesti najdete v dnevniku "Amer. Slovenec!"

Nationality Groups Give Smokes



Representatives of Chicago's large Polish, Czech-Slovak, and Jugoslavic communities on the west side join with members of radio stations WABC, WAIT, and WGES in contributing to the "Smokes for Yanks" campaign. Left to right, Marie Korenchan in Jugo-Slav dress, George Marchan, producer of the station's Slavic hours; Stephenie Howanec, representing Poland; Joseph Rudolph, manager of station WAIT; Gene Korenchan in Jugo-Slav dress, and Anne Kubicek in Czech-Slovakian costume. (Courtesy, Chicago Tribune)

NE OSTANITE BREZ

"Baragove Pratique"

ZA LETO 1942.

Pratika je zanimiva in gre hitro izpod rok. Kdor se ne bo v prihodnjih par dneh pomajal, bo najbrže ostal brez nje. Pratika stane samo:

30 centov

kar je poslati v gotovini, Money Ordru, ali pa v znak po 3c. na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Jacob Gerend Furniture Co.

704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Telefon: 85 — Res. 4080-W

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrsto pohištvo po zmernih cenah.

"NA INDIJO"

— ZGODOVINSKI ROMAN —

Ruski spisal G. P. Danilevski
Preložil Al. Benkovič

Ko so jih bili zaslili v Astrahanu in Kazani, so jih nemudoma na voze odpravili v Petrograd. Tam so pred senatom, potem pa v pričo samega carja, pod prisego povedali, kar so videli in vedeli — o nesrečnem koncu indijske odprave.

Ko je bil novi gospodar Maksima ozdravil, ga je zamenjal za drugega perzijskega suznja. Potem je prišel k Jomudom, odtod k Tekincem, od teh pa je ob nekem napadu ušel v Tjub-Karagansko trdnjavo. Odtod se je odpeljal domov z ladjo poveljnika Vander-Widdena, ko se je ta v oktobru 1717. leta odločil vrniti se v Rusijo, pustivši garnizijo za morjem.

Slabo opravljeno ladjo Vander-Widdena je razbil vihar. Oddelek je prebil zimo ob ustju Kure. Na morju in v zimski čas je vsled pomanjkanja hrane in obleke poginila polovica oddelka. Ostali so se vrnili v Astrahan šele naslednje leto 1718.

V hiši ovdove Marije Savišne Frankenbergove je našel Maksim razen knezovih sinov tudi bolno Kasatkino, ki je skoro znorela od žalosti in brezuspešnih nad. Dunja je bila poleti preteklega leta v Astrahanu porodila sina Petra.

— Je li živ? Je li živ? Ne muči me! — je roke lomeč izpraševala Dunja Maksima, kakor je minulo jesen izpraševala prve ujetnike.

Maksim ji je po svojih močeh pripovedoval o zadnjem sestanku z Aleksejem.

— Ležal je tu napol živ — prstana in papirjev ni mogel izvleči, — je pripovedoval. — Zjutraj pogledam, a ga že ni bilo več ...

— A pozneje nisi zvedel ničesar več? — je divje izpraševala Dunja.

— Jaz sam, gospa, ubij me Bog, sem dva dni in dve noči ležal v vodi, da sem bil ves napihnen, — se je opravičeval služabnik. — Kam pa so dejali ubite, in še manj, kam žive, tega v teh groznih dneh ni bilo mogoče zvedeti od nikogar ...

Kasatkina je trpela grozne muke. — "Poklali so nesrečnike, postrelili jih," — je ugibala. "Njih žene, njih rodbine so bile natanko obveščene o tem ... A moj?"

Plakala je in se mučila ter ni vedela, kaj bi storila, ali bi dala za moža moliti zahvalne ali mrtvaške molitve

— Ne, on je živ, živ! — je govorila kot brezumna in trdila svoji sotrpinki. — Glej, Maša! toliko ljudi se je vrnilo, Tatari, kozaki in celo knezov služabnik ... Morda tudi on, siromak, kje vzdihuje in čaka prostosti?

Prstan Dunji ni šel iz spomina. — "Tudi to nekaj pomeni," — je ponavljala, kakor senca ponoči begajoča po sobah prijateljice. "Ko bi bil dravec vedel, da je smrt blizu, bi se bil premagal in bi ženinega spomina ne bil pustil v zasmeh zlodejem." Kasatkina je sklenila ukreniti vse potrebno.

Razprodala je svoje stvari, si preskrbelo denarja ter proti vsem ugovorom Marije Savišne odpotovala z otrokom v Petrograd.

"Dobrotnik car je v neki banki, kakor pravijo, na moje ime naložil večjo svoto," je ugibala. — "Vse do zadnjega belica bom trtovala, dogovorim se s holandskimi trgovci in ga pojdem iskat, četudi bom trpela ali celo umrla ..."

Petrovim načrtom o Indiji in trgovini z Azijo je bilo usojeno, da bodo naleteli na nepremagljive zapreke.

Skoro isti čas z vestjo o pogibli Bekovičevega oddelka so prišla tudi poročila o neuspehih severnega oddelka.

Kapitan Buchholz je prišel na potu k istemu bojnemu Irkenu do solnega Jamišjezera in tam, kakor Bekovič ob Karagaču, zgradil trdnjavo. Tudi njegov oddelak je bil slabo opremljen z živili, še slabše z obleko in strelivom. Hranili so se z napol gnilih prepečencem, slabo slanino in včasih z divjimi koreninami. V oddelku je zavladal kožen skorbut.

Ko je bil kalmiški kontaiša (glavar) zvedel o slabem položaju Rusov, je z desetinami tisoč vojakov obkrožil Buchholza, prestregel od gubernatorja Gagarina z živili odposlano in zakasnelo karavano in po krvavi bitki prisilil izstradano rusko vojsko, da se je umaknila. Buchholz je na osemnajstih za silo skupaj zbitih plavah odplul nazaj proti ustju Ome.

"Mojim pomočnikom na vzhodu se ne godi dobro!" — si je mislil Peter. — "Svoje upanja nisem stavil samo vanje, nisem jih razvadiril, niti odlikoval!"

Car je uvidel požrtvovalnost in hrabrost vojakov, odločnost in stanovitnost poveljnikov posameznih oddelkov ter uganil, da je vsega krivo ob strani stoječe glavno načelnštvo, ki je imelo skrbeti za prehrano in opremo vojakov.

Poročnik Kožin, ki je bil javno zapustil Bekovičev oddelak, je bil v Petrograd prišedši postavljen pred vojno sodišče. Poguba oddelka, ki jo je bil prerokoval, je opravičila njegovo ravnanje. Nekaj časa so ga pridržali v trdnjavi in izpustili. Peter tisti čas ni imel časa misliti nanj.

Že dalje časa so se širile posebne slabe vesti o svojeglavnem in požrešnem sibirskem gubernatorju knezu Matveju Petroviču Gagarinu.

Ko je bil prej nerčinski vojvoda, potem predsednik sibirskih uradov in nekaj časa moskovski poveljnik, je knez Matvej Gagarin zadnjih sedem let upravljal Sibirijo kakor njen gubernator. Nikdo se ni smel pritožiti o samosvojem, bogatem knezu. Mogočniki so radi delili z njim, siromaki pa se niso niti upali pogledati gizdavega satrapa, ki je neusmiljeno sodil ne samo tuje, ampak svoje lastne ljudi.

Pričela so se odkritja neznanega, a odličnega uradnika, ki je bil poslan v Sibirijo, pokrajinskega fiskala Nestorova.

Brez strahu pred knezovo strogostjo je v dejanju in besedi smeli Nestorov poročal carju, da Gagarinova dela niso čista: da pošilja na Kitajsko lastno blago kot carjevo ter gospodovalno z grožnjami od trgovcev in najemnikov za žganje pobira neprimerna darila. Poročal je, da so trgovci vsled zatiranja in slabih kupcij popolnoma obubožali in da je sibirski gubernator, ki je preplaval gubernijo s svojimi sorodniki in prijatelji, prvi pokrovitelj vseh oderuhov in tatov.

"Že davno bi bili, gosudar, odtod poslali prošnje," je pisal Nestorov, "ko bi se ne bili bali, — knezov sin je oženjen s Šafirovo, njegova hči pa z Golovkinom. Jaz pa, kakor plovec v preluknjanim čolnu nad morskim dnem, stavim svoj up samo v te in v velikega splošnega krmarja in dajalca bogastva, svetega Nikolaja."

(Dalje prih.)

Širite in priporočajte list
"Amerikanski Slovenec!"

RAZNOTEROSTI

ITALIJANOM PRIMANJ-KUJE ZAKLONIŠČ

Geneva. — (ONA) — Neki inženir, ki je prišel iz Milana, je povedal, da je italijansko ljudstvo zelo prizadeto vsled pomanjkanja zaklonišč proti zračnim bombam. Vsled tega nočno delo v tovarnah silno nazaraduje. Veliko zaklonišč je silno slabo zgrajenih, ker so kontraktorji uporabljali za nje material slabše vrste. Temu je kriv "graft" nekaterih fašističnih uradnikov ki so si pridržali denar, kateri bi moral iti za najboljši material. Nevoljo ljudstva pa še poostreuje to, da imajo naziji svojja zaklonišča, po italijanskih mestih trdno zgrajena, dočim so italijanska skoro komaj uporabna. V enem zadnjih zračnih napadov na Milan, so bili nekateri Italijani s silo ognani iz nazijskih zaklonišč na ulico, kjer je bilo potem šest ubitih.

NEMEC NE SME BITI BOLAN

Stockholm, Švedska. — (ONA) — Klicati zdravnik dandanes v Nemčiji lahko postane nevarno in takemu klicu lahko sledi kazen. Oseba, ki hoče klicati zdravnika, mora imeti nad 101 stopinjo vročine, drugače se ji bolezen ne pripozna. Tako poroča neki švedski zdravnik, ki se je vrnil po šestih mesecih prostovoljne zdravniške službe iz neke bolnišnice v Berlinu. — Zdravstveno stanje v celi Nemčiji je strašno, je poročal, zaradi silnega pomanjkanja zdravnikov, bolniških potrebščin in zdravil. V Berlinu je stanje poslabšano vsled tega, ker 4000 židovskih zdravnikov ne sme pomagati "Arijcem". Večina berlinskih zdravnikov je pa bila poklicana na rusko fronto, kjer je zdravstveno stanje naravnost strašno ogroženo. Samo v najnujnejših slučajih je mogoče priti bolniku v bolnišnico. Nemški propagandisti pa naglašajo, da je bolezen znak nižjih ljudi, kajti pravi Nemece ne more biti bolan.

voljne zdravniške službe iz neke bolnišnice v Berlinu. — Zdravstveno stanje v celi Nemčiji je strašno, je poročal, zaradi silnega pomanjkanja zdravnikov, bolniških potrebščin in zdravil. V Berlinu je stanje poslabšano vsled tega, ker 4000 židovskih zdravnikov ne sme pomagati "Arijcem". Večina berlinskih zdravnikov je pa bila poklicana na rusko fronto, kjer je zdravstveno stanje naravnost strašno ogroženo. Samo v najnujnejših slučajih je mogoče priti bolniku v bolnišnico. Nemški propagandisti pa naglašajo, da je bolezen znak nižjih ljudi, kajti pravi Nemece ne more biti bolan.

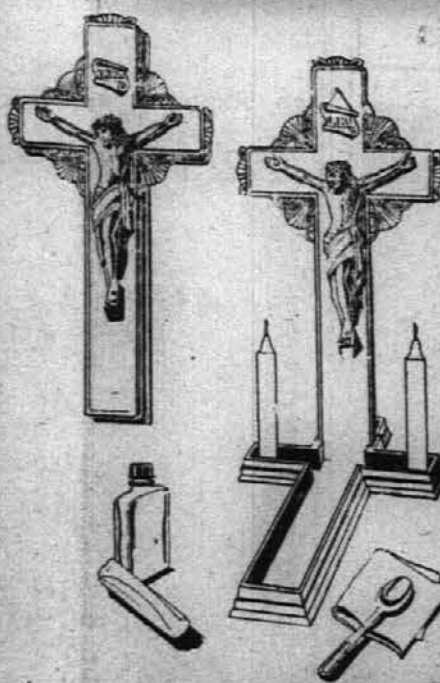
SRCE NA NAPAČNI STRANI

Zdravniki so zadnja leta vedno večkrat ugotavljali ljudi, ki imajo srce na desni namesto na levi strani. Zdjaj no take preiskave precej lažje, ker rontgenski aparat lepo pokaže, kako leže notranji človeški organi. Na Nemškem so zdravniki preiskavali en milijon rontgenskih posnetkov ter videli da je bilo med rontgeniziranimi ljudmi 0,2% takih, ki so imeli srce na desni strani. To se pravi, da je med 5.000 ljudmi vedno bil po eden, ki je imel srce na desni strani. Pred nekaj leti medicinska znanost kaj takega še ni mogla tako ugotavljati.



SANTA CLAUS CAN HELP AMERICAN DEFENSE! This poster, drawn by J. W. and W. J. Wilkinson, a father and son artist team of Baltimore, reminds Americans that they can help the Defense Program this Christmas by giving Defense Bonds and Stamps in addition to the usual present. Nation-wide distribution of this poster has been made, especially in the windows of 500,000 retail stores where Defense Stamps—for as low as 10 cents—are now on sale.

KRASEN KRIŽ



kateri tvori pripravo, ki se rabi ob času praznovanja bolnikov.

Narejen je po novem praktičnem načinu iz tako zvanega "Wood Fiber" materiala. Visok blizu 11 inčev. Narejen tako, da se vsa priprava, kot svečke, flaška za blagorilno vodo, bat, prtič, žilke slozi v križ. Nato se načelna stran križa sapre kot pokrov in imate krassen križ za obesiti na steno. Narejen je v lepi orehovi barvi. Križ je vlit iz lepe svetle medenine.

Te križe so začeli izdelovati pred kratkim kot posebno noviteto in se radi praktičnosti zelo prodajajo.

STANE S POŠTINO: \$2.50

Znesek je poslati v Money order ali čeku s naročilom na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk:

Kako bo jutri, se le ugiba, kako naj bi bilo, se skoroda kategorično zahteva. Demokratično mora biti. Za demokracijo sem ves tudi jaz, pri demokraciji združeni Evrope pa imam pomisleke, in bojim se, da bi prišli Slovani prekratki, ker prvič bi ne bili združeni, kakor so drugi že zdaj, in drugič bi pri svojem mehkelem značaju podlegli tršem činiteljem. Ako bi komanda kaj izdala, bi tudi jaz zašafal: demokracijo mora biti! Ali je kaj upanja? Vsaj pri Slovanih utegneta imeti besedo le dva: Hitler ali Stalin. Mogočni pa so v besedi že zdaj slovenski politiki v Ameriki, ki kričijo že zdaj: vse dol, z vsem dol! He ... he ... Kako bi Hitler uravnal, je brez vsakega dvoma. Kako bi uravnal Stalin, je dvomljivo, vsaj nekaj upanja pa bi bilo za demokracijo.

Neki so hudo postavljajo za demokracijo. Prav, prav, ako bo kaj izdalo. Pri demokraciji mora biti le iskreno bratstvo med vsemi. Prav in tudi pravilno. Če je Simović res obtoževal pri govoru na radio nemški in laški narod, in bi to močno cikal na neko maščevanje, ako izpade proti Nemcem in Italijanom, kaj takega nihče ne bo odobral, da se bojim, da bi se težko moglo zadržati, ker kri vpije v nebo. Značilno je zapisal dne (Sat. Ev. Post, 22. nov. t. l.) znani in dobro poučeni Demarce Boss: "Since they (Nemci ...) have treated Slavs so brutally, they understand that they can expect no mercy from the Slavs. And the Germans are told there is little which Britons or Americans could do to restrain the Slavs, however much they might desire to do so ..."

Pri najboljši volji ne bo slo. Vsako zavestno hujskanje na osvetlo pa se mora najodločneje obsojati že iz moralnega stališča. Ako se neki slovanski demokraciji postavljajo za demokracijo, malo le izgleda, da se postavljajo močno tudi za — demokracijo, ampak zopet izgleda, da so demokracijo le socialisti, toraj nemški in laški socialisti. Prav,

če se postavljajo tudi za te, da jih ne zadene, ako bi zadelo.

Drugo pa je, kar mi pri tem brlja pred očmi. Poznam vsaj nemške demokrate te vrste, kakšni — antimilitaristi da so. Ko je izbruhnilo l. 1914, so ti "demokrati" ali antimilitaristi po ulicah v Beljaku najglasneje rjuli "Die Wacht am Rhein" in tedaj je nastopil najbolj izrazito prusovski militarizem. Kam je šel antimilitarizem??

(Konec prihodnjic)

VESTI O DOMOVINI

(Nadaljevanje s 1. strani)

misli krenejo k našemu vrhovnemu poveljniku, našemu mlademu in junaškemu Orlu, Njegovemu Veličanstvu, kralju Petru II., in da vsi složno vzkliknemo:

Zivelo Njegovo Veličanstvo kralj Peter II. in slavna dinastija Karadžordževićev!

Zivela Jugoslavija! Trikratni "Ziveli!" je odjeknil složno in gromoglasno, velik del Slovencev pa je v ginenosti jokal.

Tako se je končala ta zgodovinska slavnost v nekem taborišču na bližnjem vzhodu. Novi osvoboditelji so se začeli marljivo pripravljati za nove naloge in nove žrtve.

PRVIKAT V ZGODOVINI

London, Anglija. — Zadnji terek se je objavilo, da je angleški kralj Jurij prejel ob svojem rojstnem dnevu, v nedeljo, med drugimi čestitkami tudi eno, ki mu jo je brzojajno poslal predsednik vrhovnega sovjeta v Rusiji M. Kalinin, kar je bilo prvič v zgodovini sovjetske Rusije.

Najnoveše vesti najdete v dnevniku "Amer. Slovenec!"

Listen to
PALANDECH'S
RADIO BROADCAST
Featuring a Program of
YUGOSLAV FOLK MUSIC
Every Saturday, 1 to 2 P.M.
STATION WHIP
1520 kilocycles (Top of the Dial)

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uredno od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

ZLATA KNJIGA

ki smo jo izdali za petdesetletnico

"Amerikanskega Slovenca"

je s stališča slovenske zgodovine in drugače nad vse zanimiva knjiga. Vsaka slovenska hiša bi jo naj imela v svoji hiši. Naročite jo, 50c stane samo

Kdor pa želi naročiti tudi Spominsko knjigo ki je bila izdana za štiridesetletnico "Amerikanskega Slovenca" pred desetimi leti, katerih imamo še nekaj na roki, tak dobi obe skupaj, to je Spominsko knjigo od 40 letnice in sedanjo Zlato knjigo, obe za samo 75c

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

S prijateljem po svetu

Dober zanimiv list, ki daje pouk, je najboljši človekov prijatelj. Dober list bogati človekovo znanje. Dober zanimiv list dela vam tovarištvo ob dolgih zimskih večerih. Tak list bote imeli, če si naročite družinski mesečnik

NOVI SVET 1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois
STANE LETNO SAMO \$2.00 — NAROČITE SI GA ŠE DANES!